

KNJIŽNI SEJEM V SENCI (NE)KULTURNEGA PROGRAMA

Udeležba SED na Slovenskih dnevih knjige, Ljubljana, 20.–25. april 2015

Znani, neznani, začudeni, veseli, monotoni, navdušeni in razočarani, taki vse so bili obrazi, ki so se ustavili pri stojnici Slovenskega etnološkega društva in Slovenskega etnografskega muzeja, kjer sva študentka in študent etnologije in kulturne antropologije na praksi teden dni spremljala 20. slovenske dneve knjige s sloganom *Iz(berem)*. Prizorišče – letos je bilo to pred mestno hišo in na Stritarjevi ulici – je bilo v primerjavi z lanskoletnim, tj. Kongresnim trgom, manj prehodno, zato sta bila tudi obisk in prodaja nekoliko slabša od lanske. S člani Slovenskega etnološkega društva sva prodajala in promovirala etnološko literaturo in etnologijo na splošno. Na stojnici je bilo mogoče najti literaturo o Sloveniji, Evropi, Latinski Ameriki in drugih celinah, vsekakor pa so prevladovali knjige s slovensko tematiko. Te so pritegnile tudi največ pozornosti, čeprav sva dobila občutek, da obiskovalci dobro poznajo delo etnologov in so prišli po že vnaprej izbrano literaturo. To naju je nekoliko presenetilo, seveda pozitivno, saj sicer morava ljudem pogosto razlagati, kaj študirava, kaj pravzaprav etnologi in antropologi počnejo ... Seveda na ta vprašanja ne moreva točno odgovoriti, saj nedvoumna definicija etnologije ne obstaja.

Prizorišče na Stritarjevi in Mestnem trgu je privabljal tudi veliko turistov, ki pa knjig na naši stojnici niso kupovali, saj je v tujem jeziku izdanih zanemarljivo malo del. Vsekakor pa so pokazali zanimanje za slovensko etnologijo. Opazila sva, da večina tujcev, s katerimi sva poklepetala, pozna in ceni etnologijo kot vedo, medtem ko so nekateri domači obiskovalci stojnico zgolj ošvrknili s pogledom in odhiteli do naslednje. Ljudje so precej hiteli. Tisti, ki so se ustavili, so večinoma kar dobro poznali vedo in so vedeli, kaj iščejo. Če sklepava po prodaji knjig, največ ljudi zanimata etnogeneza in etnologija regij. Zlasti veliko povpraševanja je bilo po etnološki literaturi o različnih slovenskih urbanih središčih. Nekateri so si knjige zgolj ogledovali, spraševali o vsebini, spet drugi modrovali in privlekli na plan politično obarvane teme, ki so celoten dogodek spremljale z odra pred mestno hišo. Del kulturnega programa so bili recitali, pripovedi in šansoni o družbenem in političnem življenju v Sloveniji. Program je bil namenjen obiskovalcem, sodelujočim in vsem udeležencem, zato ni naključje, da je oder stal ravno pred magistratom.

Nad kulturnim programom sva bila razočarana, saj je družbeno-politično življenje spet imelo glavno vlogo in je zasenčilo bistvo dogodka – knjige. Kulturni dogodek, kar naj bi po najinem mnenju knjižni sejem tudi bil, je ob odprtju postregel s plehkimi in duhamornimi političnimi govorancami slavnostnih govorcev o slabih razmerah za slovensko knjigo in o krivcih zanje. V naslednjih dneh so se zvrstili še dokaj povprečni kulturni dogodki, katerih vsebine ne želiva pre-

Stojnica Slovenskega etnološkega društva na knjižnem sejmu.
Foto: Anja Serec Hodžar, Ljubljana, april 2015.

sojati, lahko pa omeniva, da za nas, ki smo bili ves teden na sejmu, niso bili najbolj prijetni, sproščujoči, zabavni, navduhujoči ali kulturno pomembni. Jakost ozvočenja je bila sploh izjemno neprijetna. Nekateri obiskovalci stojnice so z nama celo sočustvovali.

Rada bi tudi poudarila, da je mestna občina Ljubljana med dogodkom prav mačehovsko ravnala s predstavniki založb in društev, ki so se predstavljali na sejmu. Slab dostop za vozila, ki so dostavljala literaturo na stojnice, težavna pridobitev drage prepustnice in visoka cena najema stojnice so sodelujoče dodobra utrudili. Meniva, da bi ob takem kulturnem dogodku morali obe strani, tako MOL kot sodelujoči, vzpostaviti dialog in skupaj najti najboljšo rešitev.

Praksa se nama je zdela tudi to leto zanimiva in predvsem koristna. Seznanila sva se z literaturo Slovenskega etnološkega društva in Slovenskega etnografskega muzeja, s člani in samim delom etnologov in antropologov v obeh institucijah. Prav tako sva spoznala kar nekaj etnologov, ki so se ustavili na stojnici, in znova dobila potrditev, da je smer najinega študija zelo široka in zadeva skoraj vsa področja življenja. Pogovori z obiskovalci pa so nama dali širši vpogled v prepoznavnost same vede med ljudmi in njihove predstave o etnologiji. Prakse pa ne bi bilo mogoče opraviti brez pomoči mentoric Anje Serec Hodžar in Ane Zupančič, ki sta naju usmerjali in seznanjali z delom ter nama svetovali pri prodaji.

* Jasmina Kuduzovič in David Šebenik, dodipl. štud., Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana; jasy94@gmail.com; david.sebenik@gmail.com.